

Miljøkonsekvensrapport og ansøgning efter § 16a

Hjemstedvej 33, 6780 Skærbæk

Der foretages mindre ændringer i kostalden

IT-skema 244109

Indsendt 20. september 2023

Datablad

Ansøger og ejer	Marcel van den Hengel Hjemstedvej 33 6780 Skærbæk Kontaktperson på miljø sagen: Marcel van den Hengel Mobil: 22256789 Mail: mvdh@get2net.dk
Husdyrbrugets adresse	Hjemstedvej 33, 6780 Skærbæk
CVR-nummer	17037188
CHR-nummer	50743
Kommune	Tønder Kommune
Ejendomsnummer	5500008142
Matrikel-nr.	10 - Skærbæk Ejerlav, Skærbæk
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ingen
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningsskema	224603/244109
Konsulent	Velas I/S Birgitte Madsen bima@velas.dk, 50801502 Damsbovej 11, 5492 Vissenbjerg
Ansøgning indsendt	20 september 2023

Forord

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Hjemstedvej 33 i Tønder. Det ansøgte omfatter ændring af et staldafsnit i kostalden fra sengebåse til dybstrøelse.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved ovenstående projekter.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Datablad	2
Forord	3
1. Indledning	6
2. Ikke-teknisk resume	7
3. Husdyrbruget og det ansøgte	9
3.1 Indretning og drift af anlægget	9
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde	12
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug	12
3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed	12
3.4.1 Generelle afstandskrav	12
3.5 Ammoniakemission	13
3.5.1 Naturpunkter	13
3.6 Lugtemission	16
3.6.1 Kumulation til naboer	17
3.7 Øvrige emissioner og gener	17
3.7.1 Støj	17
3.7.2 Støv	18
3.7.3 Lys	18
3.7.4 Skadedyr	18
3.7.5 Transporter	18
3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer	19
3.8.1 Døde dyr	19
3.8.2 Affald	19
3.8.3 Olie- og kemikalier	20
3.8.4 Energiforbrug (brugen af naturressourcer)	20
3.8.5 Vandforbrug	20
3.8.6 Restvand	21
3.9 BAT-Ammoniakemission	21
3.10 Grænseoverskridende virkninger	22
4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne	23
4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter	23
4.2 Begrænsning af ammoniakemission	24
4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur	25

4.4	<i>Lugtgener for omboende</i>	25
4.5	<i>Støjgener og rystelser</i>	25
4.6	<i>Støvgener</i>	26
4.7	<i>Lyspåvirkninger</i>	26
4.8	<i>Skadedyr</i>	26
4.9	<i>Transporter</i>	27
4.10	<i>Energi</i>	27
4.11	<i>Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen</i>	27
4.12	<i>Påvirkning af jordarealer og jordbund</i>	28
4.13	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed</i>	28
4.14	<i>Driftsforstyrrelser og uheld</i>	29
4.15	<i>Management og egenkontrol</i>	29
4.16	<i>Alternative løsninger</i>	30
4.17	<i>Oplysninger om konsulenten</i>	30
5.	Konklusion	30
6.	Bilag	31

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer det ansøgte projekt med ændring af et staldafsnit i kostalden. Den nuværende tilladte produktion er på 369 køer, 205 kvier (6-27 mdr.) og 70 småkalve (0-6 mdr.). Fremover forventes der at være ca. 400 køer plus opdræt.

Da der ikke opføres nye bygninger, er der ikke overvejet alternative placeringer af bygninger.

2. Ikke-teknisk resume

Nudrift og det ansøgte projekt

Ejendommen er en kvægejendom. Den oprindelige miljøgodkendelse er meddelt i 2009. Her blev der givet godkendelse til 300 køer, 75 småkalve (0-6 mdr.) og 225 kvier (6-27 mdr.). Desuden blev det godkendt, at den eksisterende stald blev forlænget ca. 25 m. I 2014 meddelte Tønder Kommune tilladelse til etablering af en kombineret halmlade og velfærdsstald. I 2017 blev der godkendt en udvidelse af dyreholdet til 369 køer, 205 kvier (6-27 mdr.) og 70 småkalve (0-6 mdr.). Der er anmeldt plansiloer i 2022.

Der søges nu om udvidelse af dyreholdet til cirka 400 køer plus opdræt. Der opføres ikke nye bygninger. Et staldafsnit på 89 m² i kostalden ændres fra sengestald til dybstrøelse.

Gyllebeholderen atges ud af drift.

Før 1/8 2017 blev lugt og ammoniak beregnet ud fra dyreholdet. Efter 1/8 2017 beregnes lugt og ammoniak ud fra produktionsarealet, som er det staldareal dyrene har adgang til samt areal af gødningslagre. I det ansøgte projekt er produktionsarealet i staldene uændret 4396 m². Overfladeareal af gødningslagre er reduceret fra 836 til 100 m².

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Lugt

Beregningerne viser, at det ansøgte projekt resulterer i uændret lugtemission. Kravene i lovgivningen om maksimal lugtpåvirkning af naboer er overholdt. De samme krav for samlet bebyggelse og byzone er ikke overholdt. Da det ansøgte projekt resulterer i uændrede lugtgener, kan der dog søges om dispensation, hvilket der gøres i denne sag. For at minimere lugtgener kommer en del af dyrene på græs om sommeren og ejendommen holdes ryddelig i forhold til foderrester og husdyrgødning. Dette reducerer også risikoen for fluer og rotter.

Landskab

Der opføres ikke nye bygninger i forbindelse med dette projekt. Projektet medfører derfor ikke ændringer i landskabet.

Påvirkning af natur

Det ansøgte projekt medfører en reduktion af ammoniakemissionen fra ejendommen fra 4305 kg til 4164 kg. Ejendommen ligger ca. 8 km fra natur beskyttet efter EU-regler og ca. 4,5 km fra nærmeste natur beskyttet efter danske nationale regler. Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. For at minimere ammoniakemissionen er der teltoverdækning på de to eksisterende gyllebeholdere.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik. I forhold til at begrænse ammoniakfordampningen er dette i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak der må komme fra husdyrbruget. For det konkrete projekt er der krav om, at der højst må udledes 4164 kg ammoniak pr. år. Dette krav til emissionen er i lovgivningen sat ud fra viden om, hvad der kan lade sig gøre, ved at anvende de bedste "teknikker" på markedet, der er tilgængelige i til en pris, der er realistisk i forhold til produktionens størrelse. Det kan være et staldsystem med lav ammoniakfordampning eller en teknik i form af gyllekøling e.l. I det konkrete projekt overholdes kravet til maksimal ammoniakudledning via de valgte staldsystemer.

3. Husdyrbruget og det ansøgte

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, samt placering i forhold til omgivelserne.

Der redegøres for ammoniak- og lugtemissionen, samt for øvrige områder, hvor husdyrbruget kan belaste omgivelserne fx støj, støv, lys, skadedyr, transport, affald og ressourceforbrug.

I kapitel 4 vurderes husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne.

3.1 Indretning og drift af anlægget

Ejendommen er en malkekvægsbesætning. Oversigt over anlægget ses på Figur 1.

Figur 1 Situationsplan for Hjemstedvej 33

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug skal den ansøgte drift sammenholdes med nudriften og med driften for 8 år siden. I det følgende beskrives derfor 8-års driften, nudriften og den ansøgte drift. I denne sammenhæng skal "drift" forstås som størrelse og type af produktionsarealer. Størrelsen af produktionsarealerne er opgjort ud fra tegninger og opmålinger. Der er redegjort for størrelse af produktionsareal i hver enkelt stald i tabel 1. Skitser af staldenes indretning ses i bilag 2 - 6.

Oplysninger om produktionsarealer fremgår også af IT-ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk.

Den nuværende miljøgodkendelse, som danner grundlag for nudriften, er et tillæg fra 2017. 8-års driften er baseret på en godkendelse fra 2009. I ansøgt drift ændres et staldafsnit i kostalden (bygning 5) og der søges om flexgruppe, så alle stalde kan anvendes til alle typer kvæg.

Tabel 1. Dyretype, staldsystem, produktionsareal og miljøteknologi

Stald	Dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Produktionsareal (m2)		
		8-årsdrift Godk 2009/ Anm. 2014	Nudrift Tillæg 2017	Ansøgt 2023
1. Kalvestald	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse	138	138	138
2. Kvier	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter	556*	556*	556*
3. Goldkøer	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter	152	0	0
4. Kvier	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter	359*	359*	359*
5. Kostald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter	2023	1902*	1813
	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	155	276	365
6. Velfærdstald	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald m fast drænet gulv	693	1165*	1165

*Vilkår om afgræsning

Stald 1 er en kalvestald som fortsætter uændret.

Stald 2+3 er en sengestald med spaltegulv. Den har været anvendt til kvier og goldkøer. Ved den seneste godkendelse blev et areal svarende til goldkøerne taget ud af brug, og kvierne var på græs i 6 mdr. Fremover fortsætter dette uændret. Stalden ligger mindre end 50 m fra nabo, hvorfor der ikke må være øget forurening fra stalden fremover.

Stald 4 er en kviestald, med sengebåse og spalter. Ved de tidligere godkendelser var der vilkår om afgræsning i 6 mdr. I ansøgt drift er der anvendt 5 mdr. afgræsning for at opnå 0 lugt. Ammoniakemissionen fra stalden vil stige lidt, som følge af den kortere afgræsning, men alle krav er fortsat overholdt.

Stald 5 er en kostald med 2+3 rækker sengebåse og spalter. Der er et areal med dybstrøelse i det ene hjørne af stalden. Dette areal med dybstrøelse er blevet udvidet over tid og udvides også i denne ansøgning. I 2009 blev der meddelt miljøgodkendelse til forlængelse af stalden. Forlængelsen mangler på den vedlagte tegning af kostalden.

Der var vilkår om afgræsning i den seneste godkendelse, men da stalden ikke stod tom og rengjort i denne periode, er afgræsning ikke videreført i denne ansøgning.

Stald 6 er en velfærdstald med 2+2 rækker senge og fast drænet gulv.

Der var vilkår om afgræsning i den seneste godkendelse, men da stalden ikke stod tom og rengjort i denne periode, er afgræsning ikke videreført i denne ansøgning.

På ejendommen findes én gyllebeholder. Fremover anvendes den ikke til gylle men til overfladevand. Herudover er der tre beholdere på Hjemstedvej 19, der ejes af ansøger. Der er foretaget en kapacitetsberegning for ejendommen, der viser, at der er lagerkapacitet til 9 mdr., når en del af dyrene kommer på græs. Husdyrgødningsbekendtgørelsens vejledende regler om 9 måneders opbevaringskapacitet er således overholdt. I kapacitetsberegningen er gyllebeholderen hjemme på Hjemstedvej 33 ikke medregnet.

Gyllen hentes direkte fra staldene og sendes til biogas. Afgasset gylle leveres til Hjemstedvej 29, mens beholderen på Hjemstedvej 33 bliver anvendt til overfladevand.

Ved udmugning kan møget opbevares på mødding eller i markstak efter gældende regler. I henhold til kapacitetsberegningen er der kapacitet til ca. 1,5 mdr. Typisk afhentes møget fra mødding hver 3. uge og køres til biogas. Dermed er der plads nok på møddingen.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Der foretages følgende bygningsmæssige ændringer:

- Et staldafsnit på 89 m² i kostalden ændres fra sengestald til dybstrøelse

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Ansøger ejer ikke andre husdyrbrug end det her beskrevne, og der vurderes ikke at være teknisk forbindelse med andre husdyrbrug på en sådan måde, at de skal godkendes samlet. Der ligger ikke andre husdyrbrug inden for 50% af den korrigerede lugtgeneafstand på 104 m. Dermed vurderes der ikke at være forureningsmæssigt forbindelse med andre husdyrbrug.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed

Ejendommen ligger syd for Hjemsted og sydvest for Skærbæk. Ejendommen ligger i et fladt landskab præget af åbne marker. I dette afsnit beskrives husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naturområder og omkringboende.

Oversigt over anlægget fremgår af Figur 1.

3.4.1 Generelle afstandskrav

Afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6 og 8 er beskrevet i tabellen herunder.

Tabel 2. Faste afstandskrav i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 6 og 8

Nærmeste...	Afstandskrav	Afstand	Beskrivelse
Nabo	50 m	< 50 m	Stald 1+2+3 ligger mindre end 50 m fra nabobeboelser. Her sker der dog ikke ændringer, der medfører øget forurening.
Naboskel	30 m		Stald 1+2+3+6 samt gyllebeholder, mødding og nogle af plansiloerne ligger mindre end 30 m fra naboskel. Der er dog tale om en eksisterende bygning, hvorfra der ikke sker øget forurening.
Beboelse på samme ejendom (stuehus)	15 m	< 15 m	Stald 1+2+3 ligger mindre end 15 m fra stuehuset. Her sker der dog ikke ændringer, der medfører øget forurening.
Samlet bebyggelse i landzone	264 m*	< 25 m	Fra stald 1+2+3. Her sker der dog ikke ændringer, der medfører øget forurening.
Byzone (eksisterende og fremtidig)	399 m*	Ca. 140 m	Fra stald 1. Her sker der dog ikke ændringer, der medfører øget forurening.

Sommerhusområde (eksisterende og fremtidige)	399 m*	> 1 km	
Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv	264 m*	Ca. 129 m	Fra stald 1. Her sker der dog ikke ændringer, der medfører øget forurening.
Fælles vandindvindingsanlæg	50 m	> 50 m	
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 m	Ca. 250 m	Enkeltvandværk mod vest
Vandløb - åbent	15/100 m	Ca. 25 m	Fra GB og mødding til vandløb mod syd
Sø	15/100 m	Ca. 50 m	Fra plansilo til sø mod øst
Offentlig vej	15 m	Ca. 7 m	Fra stald 1 til Hjemstedvej. Her sker der dog ikke ændringer.

* Afstandskravet er opgivet som de beregnede geneafstande. Der gøres opmærksom på, at afstanden måles fra et beregnet midtpunkt på ejendommen til beboelsesbygningen ved samlet bebyggelse og til zonegrænse ved sommerhus- og byzoneområde.

Ejendommen ligger inden for større sammenhængende landskaber, værdifulde kulturmiljøer, kulturhistoriske bevaringsværdier, bevaringsværdige landskaber, skovrejsningsområde med skovrejsning uønsket, kystnærhedszonen og potentielle naturbeskyttelsesinteresser.

Ejendommen ligger ikke inden for Natura2000, byggebeskyttelseslinjer (bort set fra kystnærhedszonen), fredede områder, lavbundsarealer, økologiske forbindelser, geologiske bevaringsværdier, BNBO, følsomme indvindingsoplande, indvindingsoplande inden eller uden for OSD.

3.5 Ammoniakemission

Det ansøgte projekt medfører, at ejendommens samlede ammoniakemission **falder**:

- Emission i 8 års drift = 4247 kg NH₃-N/år
- Emission i nudrift = 4305 kg NH₃-N/år
- Emission i ansøgt drift = 4164 kg NH₃-N/år.

3.5.1 Naturpunkter

Kategori 1-natur

Nærmeste kategori 1-natur er et habitatområde, der ligger godt 8 km mod øst. Totaldepositionen på området er 0,0 kg N/ha. Ifølge hjælpeværktøjet i IT-ansøgningssystemet er der kumulation med to andre husdyrbrug i nærheden af habitatområdet. Dermed er det lovgivningsmæssige krav max. 0,2 kg, hvilket er overholdt.

Kategori 2-natur

Nærmeste kategori 2-natur er en hede, der ligger ca. 4,5 km nord for anlægget. Afstanden betyder, at der afsættes 0,0 kg N pr. ha, hvilket er under lovgivningens krav om maksimalt 1 kg N pr ha fra den samlede produktion på husdyrbruget.

Kategori 3-natur

Afskæringskriteriet til kategori 3-natur er således, at kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha.

Det nærmeste kategori 3-naturområde er en skov, der ligger knap 2 km øst for ejendommen. Skoven modtager ingen merdeposition.

Der er desuden regnet til den nærmeste §3-sø. Den modtager ingen merdeposition i forhold til nudriften.

Tabel 3. Beregnet ammoniakdeposition på naturpunkter jf. Figur 2

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Natura2000-habitat	Kategori 1	Sagsbehandler	0	S	0,0	0,0	0,0
§3 sø Ø	Kategori 3	Ansøger	0	V	-0,1	-0,2	7,4
Skov Ø	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2
Overdrev NØ	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Hede N	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Overdrev Ø	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Habitat Ø	Kategori 1	Ansøger	2	S	0,0	0,0	0,0
Natura2000	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,3

Figur 2. Markering af nærmeste naturområder (to lysegrønne markeringer) omkring ejendommen, hvor der er beregnet ammoniakdeposition til (jf. tabel 5). Kategori 1- og kategori 2-natur fremgår dog ikke af kortet, fordi de ligger så langt væk.

3.6 Lugtemission

Resultat af lugtberegning fremgår af tabel 6. Det ses at lugtgenekriterierne i forhold til naboer er overholdt. Hvad angår samlet bebyggelse og byzone, så er lugtgenekriterierne ikke overholdt, men da projektet ikke medfører øgede lugtgener, kan der søges om dispensation efter 50%-reglen.

Tabel 4. Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Hjemstedvej 31	0	FMK	103,9	103,9	218,1	Ja
 Hjemstedvej 35	0	FMK	103,9	103,9	186,5	Ja
 Hjemstedvej 54	0	FMK	103,9	103,9	264,9	Ja
 Bjergtoften 28	0	NY	263,7	263,7	369,6	Ja
 Hjemstedvej 31	0	NY	263,7	263,7	216,8	Nej
 Hjemstedvej 56	0	NY	263,7	263,7	294,5	Ja
 Jægartofte 2	0	NY	263,7	263,7	391	Ja
 Skærbæk Ejerlav, Skærbæk 1	0	NY	398,8	398,8	356,2	Nej
 Skærbæk Ejerlav, Skærbæk 2	0	NY	398,8	398,8	366,8	Nej
 Skærbæk Ejerlav, Skærbæk 3	0	NY	398,8	398,8	386,3	Nej
 Skærbæk Ejerlav, Skærbæk 4	0	NY	398,8	398,8	426,3	Ja
 Skærbæk Ejerlav, Skærbæk 5	0	NY	398,8	398,8	467,8	Ja
 Skærbæk Ejerlav, Skærbæk 6	0	NY	398,8	398,8	432,3	Ja
 Skærbæk Ejerlav, Skærbæk 7	0	NY	398,8	398,8	353,4	Nej

For at overholde genekriterierne for lugt, er der anvendt afgræsning som virkemiddel. Der er således anvendt afgræsning i stald 2 + 3, der ligger tættest på naboer, samt i stald 4.

3.6.1 Kumulation til naboer

Der vurderes ikke at ligge andre husdyrbrug inden for 100 m fra naboerne eller inden for 300 m fra samlet bebyggelse og byzoner. Dermed vurderes der ikke at være kumulation med andre husdyrbrug.

3.7 Øvrige emissioner og gener

Ud over lugt og ammoniakemission kan der fra et husdyrbrug være gener fra støj, støv, fluer/skadedyr, lys og transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet. Disse gener/ulempen beskrives i det følgende.

3.7.1 Støj

På landbrugsejendomme er der en række aktiviteter, som kan medføre støj. Det kan for eksempel dreje sig om foderhåndtering, transport, gyllepumpning, korntørring mm.

Tabel 6. Tabel over støjklender

Støjkilde	Placering	Driftstid
Foderblanding	Der blandes foder ved plansiloerne øst for staldene samt i laden	2 timer dagligt mellem kl. 6.30-9.30
Udfodring	I staldene	1 time dagligt mellem kl. 6.30 og 9.30
Malkeanlæg	Malkestald	2 gange dagligt kl. 4-8 og 15.30-19.30.
Mælkekøling	Ved tankrum	Primært under malkning. Støjer ikke. Med isbank.
Afhentning af mælk	Ved tankrum	Ca. 20 min hver 2. dag. Tidspunkt varierer.
Ensilering	Ensilagesiloerne	Græs: ca. 12 timer efter hvert slæt (ca. 5 slæt) Majs: en gang årligt i 3 dage. Der køres ikke efter kl. 23.
Levering af foder	Lade vest for plansiloer	½ time en gang pr md mellem kl. 7 og 17.
Kornvalse	Ingen	-
Korntørring	Ingen	-
Udmugning	I dybstrøelse	2 timer hver måned i dagtimerne
Afhentning af gylle til biogas	Fra staldene	Sandsynligvis alle hverdage. Typisk kl. 5 om morgenen. 10 minutter.

Afhentning af døde dyr	Ved mødding. DAKA anvender indkørsel ved Hjemstedvej 29 for at minimere smitterisiko hos dyrene på Hjemstedvej 33.	Hyppighed og tidspunkt varierer. Evt. 15 minutter hver 2. uge mellem kl. 7 og 17.
Kompressor	Foderlade	Ved behov (ca. 1 gang ugentlig).

Placering af støjkilder fremgår af bilag 8.

3.7.2 Støv

De væsentligste støvkilder vurderes at være transport og håndtering af foder og strøelse.

Der sker indlevering af råvarer ca. en gang pr måned. Råvarer bliver tippet af i lade eller blæst ind i siloer.

Foderhåndtering foregår indendørs i lade, samt ved plansiloerne, hvorfra der hentes ensilage én gang dagligt. I laden foregår foderhåndteringen indendørs.

Sengebåse strøs med snittet halm.

Placering af støvkilder fremgår af bilag 8.

3.7.3 Lys

Der er reduceret lys i staldene om natten efter kl. 22. Der er udendørs dæmpet belysning ved tankrummet, hvor lyset er tændt hele natten. Der er ikke andre udendørs lyskilder.

Placering af lyskilder fremgår af bilag 8.

3.7.4 Skadedyr

Fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med gældende retningslinjer. Der anvendes Neporex eller Stalosan i strøede arealer. Der er opsat elektriske fluefangere og limbåndsspoler i stald og andre bygninger.

Sengebåse og bokse strøs med halm så ofte at overfladen holdes tør.

Møget opbevares overdækket på mødding og afhentes ca. hver 3. uge og sendes til biogas.

Ved konstatering af rotter kontaktes kommunen. Der forebygges ved at holde ejendommen ryddelig idet plastik og foderrester fjernes løbende. Der er aftale med privat firma, der besøger ejendommen 4 gange årligt eller efter behov.

Det ansøgte projekt forventes ikke at medføre ændringer i håndtering af skadedyr.

3.7.5 Transporter

Antallet af transporter afhænger af dyreholdets størrelse og sammensætning. Arealbaserede godkendelser/tilladelser rummer fleksibilitet i dyreholdets størrelse og sammensætning, hvorfor det er svært at vurdere antallet af transporter.

Tabel 7. Anslået antal transporter pr år (én transport = til og fra ejendommen)

Transporter	Angivet i MGK 2018	Efter udvidelse
Indkøbt foder mv.	Ca. 24	Ca. 30

Grovfoder	Ca. 350	Ca. 500
Fyringsolie/brændstof	Ca. 12	Ca. 12
Mælk	Ca. 183	Ca. 183
Udlevering af dyr til levebrug (salg af kvier og tyre)	Ca. 12	Ca. 12
Udlevering af dyr til slagtning	Ca. 12	Ca. 12
Afhentning af døde dyr	Ca. 26	Ca. 26
Diverse sækkevarer (minerale, kalveblanding, rengøringsmidler mv.)	Ca. 0	Ca. 12
Gyllekørsel (biogas)	Ca. 0	Ca. 350
Gyllekørsel (udbringning)	Ca. 440	Ca. 0
Fast møg (biogas)	Ca. 0	Ca. 17
Fast møg (udbringning)	Ca. 30	Ca. 0
Halm	Ca. 20	Ca. 20
Affald	Ca. 52	Ca. 12
Maksimalt i alt	1161	1186

Transporterne sker typisk i dagtimerne fra ca. kl. 7.00 til kl. 17.00. Umiddelbart forventes der ikke at komme væsentligt flere transporter end angivet i godkendelsen fra 2018. I nogle tilfælde vil et øget behov for transport medføre større læs og ikke flere transporter.

Det er primært antallet af transporter af grovfoder, som stiger. Disse transporter foregår hovedsageligt over en tidsbegrænset periode og fortrinsvis i dagtimerne hvis muligt.

Placering af interne transportveje fremgår af bilag 8.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer

3.8.1 Døde dyr

Døde dyr opbevares skjult fra vejen under kadaverkappe ved mødding. De opbevares i henhold til gældende regler for opbevaring m.m. af døde produktionsdyr. DAKA afhenter efter behov og med dags varsel. Placering kan ses af bilag 8.

3.8.2 Affald

Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Tabel 8. Opbevaring og bortskaffelse af affald

Affaldstype	Opbevaringssted og bortskaffelse
Spildolie	Der er ingen olieaffald fra ejendommen. Bedriftens traktor og minilæsser får skiftet olie ved leverandør.
Motorolie	Placeret i værksted på fast gulv uden afløb.
Medicinrester og kanyler	Opbevares utilgængeligt for uvedkommende. Evt. rester afleveres til dyrlægen.
Pesticidrester	Kemikalier indkøbes på tidspunktet for anvendelse, hvorfor der generelt er meget små mængder kemikalier på ejendommen. Hvis der er kemikalier på ejendommen, opbevares disse i aflåst skab i laden på fast bund uden afløb.
Brændbart affald,	I containere til erhvervsaffald. Tømmes løbende af Marius Pedersen.

sække, plastik og bigbags	
Jern og metal	Afhentes af produkthandler

3.8.3 Olie- og kemikalier

Der opbevares meget små mængder pesticider, da der kun indkøbes det der skal bruges, og det indkøbes kort før brug.

Kemikalier opbevares i aflåst kemikalierum i lade.

Tankning af diesel sker i maskinhus/lade på en plads med fast og tæt bund, så der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Opbevaring af diesellole sker i typegodkendt beholder.

Tabel 9. Olietanke på ejendommen

Anvendelse	Størrelse (L)	Årgang	Placering	Bemærkning
Diesellole	1800	1999	I lade	Overjordisk tank. Tanken er placeret indendørs. Den står på fast bund uden afløb.

3.8.4 Energiforbrug (brugen af naturressourcer)

Der anvendes primært energi til malkning og fodring.

Ud fra normtal forventes energiforbruget at stige lidt som følge af det lidt større antal køer, der skal malkes.

Tabel 10. Husdyrbrugets årlige energiforbrug

Type	MGK 2018	Forventet i ansøgt drift
El	200.000 kWh	400 køer x 669 = 267.600 kWh ved malkestald* Heraf dækkes ca. 60.000 kWh af ejendommens solceller.
Diesellole	16.000 L	32.000-40.000 L Ejer står selv for alt markarbejdet, og der er tilkøbt mere jord.

*Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015, SEGES: 668,69 kWh/årsko ved malkestald/karrusel

3.8.5 Vandforbrug

Der anvendes primært vand til drikkevand og til vask af malkeanlæg.

Ejendommen forsynes både med vand fra egen boring og med byvand. Vaske- og drikkevand kommer fra byvand.

Tabel 11. Anslået årligt vandforbrug (m³/år)

Anvendelse	MGK 2018	Forventet efter ændring*
------------	----------	--------------------------

Drikkevand	14.300	400 køer x 33 = 13.200 280 kvier x 6 = 1.680 70 kalve x 3 = 210 I alt 15.090 m3 ud fra normtal
Vask af malkeanlæg og stald	800	800
Vask af maskiner	10	10

*Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015, SEGES:

En ko drikker ca. 33 m3 om året

Opdræt 6-28 mdr. drikker ca. 5 m3 om året.

Opdræt 0-6 mdr. drikker ca. 3 m3 om året.

En robot bruger ca. 250 m3 om året.

Et malkeanlæg til ca. 300 køer bruger ca. 750 m3 om året.

3.8.6 Restvand

Tabel 12. Befæstet areal (m²) omkring bygninger

Befæstede arealer	Før ændring	Efter ændring
Ensilageplads	6000	6000
Mødding	100	100
Vaskeplads	Inkl. i ensilageplads	Inkl. i ensilageplads

Tabel 13. Anslåede mængder af restvand (beregnet som 0,7xareal (m²))

Type af restvand	m3/lår før ændring	m3/lår efter ændring	Afledes til
Ensilageplads	4200	4200	Udsprinkles og/eller ledes til GB1
Mødding	70	70	Blev tidligere ledt til GB1. Hvis møddingen er i brug, skal der findes en anden løsning på afledning.

Tagvand ledes via dræn til grøft mod vest og videre til vandløb 300 m væk.

Afløbsskitse ses i bilag 9.

3.9 BAT-Ammoniakemission

I dette afsnit redegøres der for, hvordan husdyrbruget har valgt indretning og drift i forhold til bedst tilgængelig teknik (BAT) med henblik på reduktion af ammoniakemission.

Tabel 14. Samlet BAT-beregning og ammoniakemission

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4128	36	4164
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4128	36	4164
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Det samlede BAT-krav er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til **4164 kg** N/år. Den faktiske ammoniakemission er beregnet til **4164 kg** N/år. Dermed er det vejledende BAT-niveau overholdt.

BAT-niveauet påvirkes af, om der er tale om nye eller eksisterende bygninger. BAT-beregningen er baseret på følgende forudsætning om eksisterende og renoverede staldafsnit:

Tabel 15. Forudsætning for BAT-beregning

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning
4 Kvier	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
5 Kostald	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
5 Kostald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
5 Kostald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit
6 Velfærdstald	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
6 Velfærdstald	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
2+3 Kvier	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
1 Kalvestald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse

Til reduktion af ammoniakemissionen er der indregnet følgende virkemidler:

- Det nye staldafsnit i kostalden er med dybstrøelse, der lever op til BAT

3.10 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger ca. 30 km fra den dansk-tyske grænse, og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat vurderes ikke at være relevant.

4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker og hvad der er gjort for at mindske virkningerne

I dette afsnit vurderes projektets direkte og indirekte virkning for miljø, natur og mennesker. Vurderingerne tager udgangspunkt i beskrivelsen af det ansøgte fra kapitel 3.

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter

(bilag IV arter, kulturarv og landskabet)

Der foretages ingen udvendige bygningsmæssige ændringer i forbindelse med det ansøgte projekt. Derfor vurderes projektet ikke at påvirke landskab, kulturarv og bilag IV-arter.

De nærmeste naboer bor nord for ejendommen. På nedenstående fotos ses ejendommen fra nordvest og sydøst, som er de to retninger, hvorfra ejendommen vurderes at være mest synlige.

Figur 3 Ejendommen set fra nordvest. Nærmeste naboer i denne retning bor ca. 200 m fra kostalden.

Figur 4 Ejendommen set fra sydøst (Randerupvej). Nærmeste nabo i denne retning bor ca. 900 m fra velfærdsstalden.

Ejendommen ligger inden for større sammenhængende landskaber, værdifulde kulturmiljøer, kulturhistoriske bevaringsværdier, bevaringsværdige landskaber, kystnærhedszonen og skovrejsningsområde med skovrejsning uønsket. Disse udpegninger betyder dog ikke, at der ikke må foretages ændringer på ejendommen.

Ejendommen ligger ikke inden for Natura2000 eller økologiske forbindelser. Ejendommen ligger delvist inden for potentielle naturbeskyttelsesinteresser. Der ændres dog ikke på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger eller store træer, der kunne være levested for flagermus. Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV-arter beskadiges eller ødelægges.

Ifølge Miljøgis ligger ejendommen i et område med bioscore på 1 eller derunder, hvilket er en lav bioscore (lav national prioritering og lav lokal prioritering), og artsscore på 2 eller derunder. Der er få truede arter (0-10 i 10 km kvadratnet), og der er ikke observeret rødlistede arter 2008-2018.

Projektet vurderes derfor ikke at påvirke kulturarv og bilag IV-arter.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission

(menneskers sundhed, luft)

I lovgivningen er der faste krav til ammoniakemissionen, der sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedst tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastningen begrænses.

BAT-beregningerne i IT-ansøgningen viser, at BAT-kravet for ejendommen er overholdt (afsnit 3.9). Det vurderes derfor at der er foretaget tilstrækkelige tiltag til at minimere ammoniakemissionen. For at overholde BAT er det nye staldafsnit indrettet med dybstrøelse.

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur

(Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter)

Ammoniakemission til naturarealer omkring ejendommen er beskrevet i afsnit 3.5.

Lovens krav til ammoniakpåvirkning af natur i både kategori 1 og 2 er overholdt, og projektet medfører ikke nogen merbelastning af områderne i forhold til nudriften. Derfor vurderes det, at ammoniakemission fra projektet ikke påvirker disse naturområder.

Hvad angår kategori 3-natur omkring ejendommen, så er der heller **ingen merdeposition** på dem. Når det ansøgte medfører en merdeposition på 1 kg N/ha/år eller mindre, vil det ansøgte som altovervejende hovedregel - efter den tilgængelige viden - ikke medføre, at der sker en tilstandsændring i den pågældende naturtype.

Der ligger en sø (§3 natur) umiddelbart øst for ejendommen. **Den modtager heller ingen merdeposition.** Søer påvirkes hovedsageligt af udvaskning samt direkte afstrømning af næringsstoffer til recipienterne. Den atmosfæriske påvirkning er meget begrænset i forhold hertil og vurderes ikke at være af særlig betydning for søernes tilstand.

Samlet set vurderes det, at projektet ikke vil medføre tilstandsændringer i omkringliggende natur, og dermed heller ikke påvirke levesteder for bilag IV-arter.

4.4 Lugtgener for omboende

(Menneskers sundhed/gene).

Lugtemission fra ejendommen er beskrevet i afsnit 3.6.

Projektet medfører ingen stigning i lugt fra ejendommen. Som det fremgår af kapitel 3, så overholder projektet lugtgenekriterierne i forhold til enkeltbeboelser, men ikke i forhold til samlet bebyggelse og byzone. Da projektet ikke medfører forøgede lugtgener, kan der søges om dispensation efter den såkaldte 50%-regel, hvilket der gøres i denne sag.

For at minimere lugt kommer en del af dyreholdet på græs, så nogle af staldafsnittene står tomme og rengjorte 5 mdr. i sommerhalvåret. Herudover holdes ejendommen ryddelig, med fjernelse af gødning og foderrester. I strøede staldarealer holdes overfladen tør ved at tilføre nyt strøelse. Lager af ensilage og fast mæg overdækkes. Gyllen sendes til biogas, og der er generelt færre lugtgener ved udbringning af afgasset gylle, end ikke-afgasset gylle.

På baggrund af de gennemførte beregninger samt ovennævnte foranstaltninger vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til øgede lugtgener for naboerne.

4.5 Støjgener og rystelser

(Menneskers sundhed/gene)

Støjkilder på ejendommen fremgår af afsnit 3.7.1 samt af bilag 9.

Der forekommer ikke støj fra ventilationsanlæg, da der er naturlig ventilation. I kostalden er der dog temperaturstyrede faner, som kører i perioder med varmt vejr. De støjer ikke. Foderblanding sker indendørs for at reducere støj. Malkning vurderes heller ikke at støje, da anlægget står indendørs og

der anvendes frekvensstyret pumpe. Den væsentligste støjkilde på ejendommen vurderes at være i tilknytning til transport af foder og husdyrgødning.

Afstande fra stalde og foderlagre til naboer er ca. 70 m mod nordvest og 80 m mod nordøst. Der er beplantning mellem ejendommen og naboen mod nordøst, som kan medvirke til at reducere støjgener. Foderblanding sker med en nyere traktor, som kører med reducerede omdrejninger, hvilket medvirker til mindre støj og lavere forbrug af brændstof.

De fleste transporter ligger i dagtimerne. I forbindelse med høst og ensilering kan der dog være behov for transporter i aften- og nattetimerne. Antallet af transporter forventes at stige ganske lidt fremover (se afsnit 3.7.5 om transport). Ved at planlægge transporter, så der er færrest muligt, og så de så vidt muligt foregår via markvej mod sydøst og så vidt muligt ligger i dagtimerne, vurderes det, at der er taget bedst muligt hensyn til naboerne.

Rystelser og vibrationer vurderes primært at kunne stamme fra transporter. Med planlægning af transporter, så der er færrest muligt transporter, og de så vidt muligt foregår inden for normal arbejdstid, vurderes det, at der er taget bedst muligt hensyn til naboerne.

4.6 Støvgener

(Menneskers sundhed/gene)

Støvkilder på ejendommen fremgår af afsnit 3.7.2 samt af bilag 8.

Det indkøbte foder opbevares indendørs, og foderblanding sker til dels indendørs. Det meste af det indkøbte foder tippes af indendørs, hvilket reducerer støvet. En lille del af det indkøbte foder blæses ind i siloer ved malkestald, og her anvendes støvcyklon.

Sengebåse og bokse strøs med halm, hvilket kan støve, men det foregår indendørs.

Samlet set vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil medføre ændrede støvgener hos naboerne.

4.7 Lyspåvirkninger

(Landskabet og gener for mennesker)

Lyskilder på ejendommen fremgår af afsnit 3.7.3 samt af bilag 8.

Da der er tale om åbne stalde, vil der kunne ses lys fra staldene, når det er mørkt. I stald 2/3, som ligger tættest på naboen på Hjemstedvej 35, er der dog kun små vinduer i stalden. Der er kun fuld belysning i staldene, når der arbejdes i staldene. Om natten er der natsænkning i alle stalde. Naboen på Hjemstedvej 31 har beplantning mellem deres stuehus og staldene, hvilket vurderes at reducere eventuelle lys-gener fra staldene og udendørs belysning ved tankrummet. Lyset ved tankrummet er dæmpet.

Lys fra lastbiler og traktorer kan også påvirke omgivelserne. Dette er dog typisk kortvarigt, bortset fra ved ensilering.

Samlet set vurderes det, at naboerne kan se lys fra ejendommen – primært i vinterhalvåret. For at minimere lysgener holdes lyset slukket, når aktiviteterne på ejendommen ikke kræver lys, og lyset ved tankrummet er dæmpet, så det kun oplyser det nødvendige arbejdsområde. Der er ikke andre udvendige lyskilder ved bygningerne. Det ansøgte projekt medfører ikke ændring af udendørs lyskilder på ejendommen.

4.8 Skadedyr

(Gener og menneskers sundhed)

Forebyggelse og håndtering af skadedyr er beskrevet i afsnit. 3.7.4.

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester reducerer forekomsten af fluer og rotter.

Strøede staldsystemer muges hver eller hver anden måned og holdes tørre i overfladen. Skulle der opstå problemer med fluer anvendes Neporex eller Stalosan.

Der er indgået aftale med privat firma om rottebekæmpelse. Firmaet kommer 4 gange om året eller oftere ved behov.

Projektet forventes ikke at medføre øgede gener fra fluer og skadedyr.

4.9 Transporter

(Befolkningen og menneskers sundhed/klima i forhold til energiforbruget)

Anslået antal transporter fremgår af afsnit 3.7.5. Placering af interne transportveje fremgår af bilag 8.

Antallet af transporter forventes at stige lidt i ansøgt drift. Gener fra transporter søges minimeret ved hensynsfuld kørsel og ved at kørslerne typisk foregår i dagtimerne og så vidt muligt via markvej syd/øst for ejendommen.

Transport er i sig selv en forurenende aktivitet. Husdyrbruget vil som udgangspunkt tilstræbe færrest muligt transporter for at minimere tidsforbrug og udgifter til brændstof og arbejds løn. Husdyrbruget har dog behov for at transportere dyr, foder og gødning mv. Antallet af transporter søges minimeret ved at planlægge transporterne bedst muligt.

Det ansøgte projekt vurderes ikke at medføre øgede gener fra transporter.

4.10 Energi

(Klima)

Ejendommens faktiske og forventede energiforbrug fremgår af kapitel 3.

Ejendommens energiforbrug ligger under eller på niveau med normtallene.

Fremover forventes energiforbruget at stige lidt, fordi antallet af køer der skal malkes, stiger lidt.

Følgende tiltag reducerer energiforbruget på ejendommen:

- Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ingen eller kun lidt energiforbrug til dette.
- Der er etableret dagslysstyring på belysning i staldene.
- LED lys i staldene.
- En pladekøler overfører varme fra mælken til køernes drikkevand.
- Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende.
- Ejendommens solceller dækker en del af energiforbruget.

Samlet set vurderes det, at der er foretaget tiltag til minimering af energiforbruget.

4.11 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

(Vand)

Ejendommens forventede vandforbrug fremgår af kapitel 3.

Ejendommens vandforbrug ligger på niveau med normtallene foreskriver.

Fremover forventes vandforbruget at stige lidt, fordi antallet af køer stiger lidt.

Følgende tiltag reducerer vandforbruget på ejendommen:

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Vandforbruget registreres.
- Der anvendes vandkøling til forkøling af mælken. Det samme vand anvendes til vask af malkestald samt til drikkevand til dyrene.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Det er forsøgt at finde en balance mellem rengøring pga. hygiejne og smitte og samtidig begrænsning af vandforbrug.

Samlet set vurderes det, at der er foretaget tiltag til minimering af vandforbruget.

Foruden tiltag til minimering af forbruget af vand, tages der også hensyn til risikoen for forurening af overfladevand (søer og åer). Det vurderes at der er begrænset risiko for at aktiviteterne på ejendommen medfører forurening af overfladevand. Gyllebeholderen er tilmeldt beholderkontrol, så det vurderes at risikoen for gylleudslip fra beholder eller staldende er minimal.

Pumpning af gylle fra gyllekanal til biogas-lastbil sker under opsyn.

Overfladevand fra plansiloerne udsprinkles. Afløb leder til saftbeholder med sprinkleranlæg. Der må ikke udsprinkles på vandmættet eller frossen jord. Ved kraftigt regnskyl vil der være overløb til gyllekanal i kostalden.

Olie opbevares i godkendte tanke. Der opbevares kun små mængder kemi i kemirum.

Vaskevand og drikkevandsspild fra stalde ledes til gyllekanaler. Afløbsskitse fremgår af bilag 9.

Ejendommen ligger ikke inden for områder med særlige drikkevandsinteresser (OSD), boringsnære beskyttelsesområder (BNBO), nitrutfølsomme indvindingsområder (NFI) eller indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse, og husdyrbruget overholder de generelle regler for udbringning af husdyrgødning og sprøjtning.

Samlet set vurderes det, at der på ejendommen er foretaget tiltag til minimering af vandforbrug, samt at der tages forholdsregler, der beskytter vandmiljøet.

4.12 Påvirkning af jordarealer og jordbund

(jordarealer og jordbund)

Jordbundstypen er grovsandet jord. Sandjord mindsker risikoen for afstrømning af næringsstoffer fra stalde og gyllebeholdere, hvis der sker udslip. I kombination med de beskrevne tiltag i afsnit 4.11 vurderes det dog, at ansøger har foretaget de nødvendige foranstaltninger for at minimere risikoen for jordforurening.

4.13 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

(befolkningen og menneskers sundhed)

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Der vurderes ikke at være særlige forhold ved beliggenheden af det konkrete husdyrbrug, der skal tages med i betragtning og som kunne betyde, at der skal udvises særlig forsigtighed.

Som nævnt tidligere i denne rapport overholdes lovens krav i forhold til lugtgener og ammoniakemission, og som beskrevet i afsnit 4.11 er der foretaget foranstaltninger for at minimere risiko for forurening.

Følgende tiltag på ejendommen vurderes desuden at gavne klimaet og dermed befolkningen generelt:

- Der udarbejdes klimaregnskab via Arla
- Der etableres stærke efterafgrøder, der opfanger CO₂ og binder kulstof i jorden
- Hyppig udslusning af gylle reducerer temperaturen i gyllen og reducerer derved dannelse af metan
- Gyllen sendes til biogas
- Timing af udbringning (større risiko for emission af lattergasser ved udbringning på våd jord)
- Gødning tilpasses kvælstofbehovet
- Græs i sædskiftet øger kulstofindholdet i jorden i forhold til etårige afgrøder
- Tilsætning af nitrifikationshæmmere til gødningsblanding, hvilket mindsker dannelsen af lattergas ved udbringning (1/3 af gyllen)
- Der deltages i lavbunds- eller vårområdeprojekter
- Der tilsættes fedt til foder – reducerer produktion af metan i vommen
- Foderspil minimeres (cow-connect)
- Foderudnyttelse optimeres
- Protein i foderet minimeres
- Klimaaftryk beregnes i foderplaner i DMS/NorFor
- Der avles efter bedre foderudnyttelse og mindre metanudledning
- Kørsel minimeres

4.14 Driftsforstyrrelser og uheld

Den største risiko for omgivelserne vurderes at være uheld med gylle. Enten sprængning af beholder eller uheld i forbindelse med håndtering af gylle.

Fremover opbevares der ikke gylle i gyllebeholderen på ejendommen. Pumpning af gylle fra fortank til biogas-lastbil sker under opsyn. Der er ingen faste rør eller pumper til overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn. Der er heller ikke spjæld mellem forbeholder og gyllebeholder.

Herved vurderes det, at der er foretaget foranstaltninger til minimering af uheld.

4.15 Management og egenkontrol

Management:

- Ejer står for daglig drift
- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens årsrapport registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Vakuumpumpen er oliefri, og der forekommer derfor ikke spildolie fra pumpen.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Egenkontrol:

- Gyllepumpning overvåges.
- Gyllebeholderen kontrolleres i 10 års-beholderkontrol af autoriseret kontrollør.
- Der er sundhedsrådgivning månedligt.
- Der er mælkeydelseskontrol månedligt.
- Der udarbejdes sprøjtejournal.
- Der udarbejdes løbende foderplaner i samarbejde med konsulent således blandingen altid er optimeret.
- Ensilageprøver udtages til brug ved foderoptimering

4.16 Alternative løsninger

Da der ikke bygges nyt, er der ikke overvejet alternative placeringer, materialer eller teknologier.

4.17 Oplysninger om konsulenten

Miljørådgiver Birgitte Madsen, Velas I/S.

5. Konklusion

Der er foretaget beregninger af hvor meget lugt og ammoniak det ansøgte projekt forventes at medføre i forhold til den konkrete produktion på den konkrete beliggenhed. Der er foretaget konkrete vurderinger i forhold landskab og afstand til naboer. Herudover er danske landbrug reguleret af en række generelle regler der har til hensigt at beskytte miljøet i bred forstand. Ud fra de konkrete forhold samt de generelle regler vurderes det, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlig virkning på miljøet

6. Bilag

Bilag 1 Tabel med beregning af produktionsarealer i 8-års drift og nudrift og ansøgt drift

Bilag 2 Indretning af stald 1

Bilag 3 Indretning af stald 2 og 3

Bilag 4 Indretning af stald 4

Bilag 5 Indretning af stald 5

Bilag 6 Indretning af stald 6

Bilag 7 Kapacitetserklæring

Bilag 8 Aktiviteter og opbevaring (placering af lys-, støv- og støjkilder, intern transport, døde dyr, olietanke, kemi, spildolie, affald, skrot mm)

Bilag 9 Afløbsskitse